

Dorota Bartoszek

Temat rozprawy: Bajarz gminny. Życie i twórczość artysty ludowego Wacława Zabłockiego

Zasadniczym celem rozprawy było ukazanie regionalnego artysty, Wacława Zabłockiego, tworzącego w obszarze literatury, rzeźbiarstwa, wycinankarstwa, gawędziarstwa, postaci mocno osadzonej w historii i środowisku społeczno-kulturowym subregionu sieradzkołęczyckiego.

Aby przedstawić twórcę w różnych obszarach jego funkcjonowania, wykorzystałam metodę pogłębionego wywiadu biograficznego. Wieloletnia obserwacja jego dokonań oraz analiza i wnikliwa selekcja obszernych zbiorów dokumentów pozwoliły na uszczegółowienie badań i pełniejsze przedstawienie znacznego dorobku artysty, którego twórczość wyrasta z założeń starego regionalizmu, odzwierciedla jednak również jego nowe oblicze. Wiele materiałów wykorzystanych w dysertacji po raz pierwszy ujrzęło światło dzienne, np. nieliczne rękopisy tekstów poetyckich (oryginały niezwykle ważne w biografistyce, zwłaszcza w kontekście permanentnego ich niszczenia przez autora) czy fotografie nawiązujące do wydarzeń znaczących, przełomowych w życiu prywatnym i zawodowym, np. zawarcie związku małżeńskiego, wstąpienie w szeregi OSP, pierwsze publikacje książkowe tekstów poetyckich i prozatorskich, otwarcie w muzeum wystawy sztuki ludowej rodziny Zabłockich. Bezpośrednia obserwacja różnorodnych form aktywności ludowego twórcy (wydarzenia kulturalne, praca w warsztacie rzeźbiarskim, spotkania z młodzieżą) pozwoliła dostrzec regionalną aktywność w nowym świetle, lepiej zrozumieć twórczość, a zwłaszcza zależności i powiązania z lokalnym środowiskiem, którego wpływy stanowią determinantę wielu jego dokonań. Jednocześnie długotrwałe, osobiste kontakty z obiektem moich badań znacząco utrudniały obiektywny ogląd jego życiowych i zawodowych osiągnięć. Dysertację tworzą cztery rozdziały, wstęp i zakończenie oraz zamieszczone w aneksach dokumenty osobiste, fotografie prac artysty oraz materiały na temat lokalnych instytucji i grup działania. W rozdziale pierwszym ukazano tło historyczne oraz uwarunkowania geograficzne rodzinnej miejscowości bohatera dysertacji, z uwzględnieniem specyfiki 5 języka regionu. Rozdział drugi zawiera informacje nt. funkcjonowania najważniejszych miejscowych instytucji i organizacji

społeczno-kulturalnych, które w sposób szczególny zaznaczyły swą obecność w biografii twórcy ludowego i wpłynęły na całokształt jego dorobku. Rozdział trzeci skupia się na materiale wykraczającym poza wymiar regionalistyczny, który rzuca nowe światło na miejsce

Lututowa w historii literatury polskiej poprzez zobrazowanie śladów obecności takich osobistości świata literatury jak Stefan Żeromski, Jan Brzechwa i Jan Szancer oraz Tadeusz Różewicz. Rozważania zawarte w rozdziale czwartym przybliżają sylwetkę i twórczość

lututowskiego bajora, przedstawioną w kontekście jego życiowych doświadczeń oraz aktywności w obszarze pisarstwa i regionalistyki. W podsumowaniu podkreślam, iż przedstawione dzieje jednostki nie wyczerpują tematu ze względu na kontynuację twórczości W. Zabłockiego i dla badaczy literatury mogą stanowić przyczynek do kontynuacji i pogłębionych badań, uwzględniających w przyszłości całość dorobku artysty.